

KIRKON KUOLEMAN SAIRAUS III

Väinö Hotti

Otteita Lasse Marjokorven kirjasta *Kirkon kuoleman sairaus* (Arvi A.Karisto, 1970).
Kuvat ja väliotsikointi Väinö Hotin.

LASSE MARJOKORPI

Seurakunnan rajat

Kun on kysymys ekkleesian rajoista, niin on sanottava ensiksikin, että tällainen raja on olemassa. Toiset ihmiset uskovat Kristukseen ja toiset eivät. Vain Jumala tuntee tarkkaan tämän rajan...

Olen hyvin tietoinen siitä, ettei uskon määrittelemisen tai sen tuntomerkkien etsiminen ole muodissa meidän aikanamme. Vallitseva kirkollinen suuntaus on niin suuresti kavahtanut kaikkia pietistisiä korostuksia, että sillä tuskin on ollut muuta julistettavaa kuin kirkon autuaaksitekevä jäsenyys tai sakramenttien vastustamaton vaikutus. Tällöin on kuitenkin unohdettu, että kirkkoon kuulumisen meidän maassamme johtuu suureksi osaksi perinteiden rasituksesta tai muista lähinnä yhteiskunnallisista syistä...

Osallistuminen kirkollisiin muotoihin ja menoihin ei pelasta ketään. Tämä tulisi myös niiden muistaa, jotka liturgisen jäykkäkouristuksen vallassa kaavailevat kirkon uudistamista jumalanpalvelusmenoja rikastuttamalla...

MARTTI LUTHER

”Epäilemättä Luther kääntyisi haudassaan, jos tietäisi, että hänen nimeään kantavassa kirkossa opetetaan, että kirkkoon ja sen toimintoihin liittyy jotakin salattua pyhyttä, josta kaikki mukanaolijat pääsevät osallisiksi uskovatpa sitten tai eivät.”

Saarnatuolista kuuluu humanistin ääni

Eihän kaikkalainen leppeä puhe, jota saarnatuoleista kuullaan, ole suinkaan evankeliumia. Useinkin sieltä kuuluu vain humanistin ääni ja humanismihan ei ole mitenkään erityisen kristillistä. Sehän on vain jaloa pakanuutta ja kristillisyyks taas on jotakin muuta kuin ihmisten parhaat pyrkimykset. Kaikki kunnia sellaisille pyrkimyksille, joiden tarkoitus on vähentää ihmisten kärsimyksiä, mutta älköön niitä ilman muuta pidettäkö kristillisinä.

Kirkko ja yhteiskunta

Milloin kaikkialla maailmassa alkaa vaikuttaa virtaus, jonka mukaan on pyrittävä yhteiskunnallisiin kumouksiin ja tulojen tasaukseen, niin ennen pitkää teologitkin ehättävät mukaan selittämään, että sehän oikeastaan on kirkonkin tehtävä. Jos taas kaikkialla pyritään estämään luonnon saastumista, niin jo häärivät siinä mukana teologitkin ylimmäisinä poliiseina...

Kun kirkko nykyään taas pyrkii haalimaan itselleen kaikkia mahdollisia tehtäviä, tämä johtuu osaksi epäilemättä siitä, että se pyrkii tällä tavoin lisäämään arvostustaan. Onhan viimeaikaisessa keskustelussa selvästi ollut nähtävissä halu tehdä kirkko taas tämänpuoleisten asioiden ekspertiksi, milloin politiikan, milloin vain etiikan...

Todellista yhteiskunnallista kannanottoa, joista viimeaikoina on ollut paljon puhetta, on saatu turhaan odottaa. Aborttikysymyksessä se jäi laimeaksi, seksipaketin osalta hämäräksi ja jumalanpilkkakysymyksessä se on ollut sitä ja tätä. Taloudellisesta oikeudenmukaisuudestaan kirkon on turha puhua, koska se itse pitää siivoojiaan alimmilla palkkaluokilla ja palkitsee ruhtinaallisesti korkeimmat palvelijansa ja talousjohtajansa. Tällä hetkellä näyttää siltä, että kirkko, joka ei vaadi yksityisiltä jäseniltään aitoa uskoa, ei rohkene myöskään yhteiskunnallisesti asettua vastustamaan mitään epäkohtaa, ellei sen vastustaminen jo muutoinkin ole kaikkien huulilla. Tällä hetkellä meillä on kirkko, joka väistää profeetallista tehtävänsä niin yksilöiden kuin yhteisöjenkin elämässä.

Virka sitoo

Piispojen varoittavaa ja ohjaavaa sanaa olemme monessa tilanteessa saaneet odotella turhaan. Lieneekö tähän vaikuttanut se kaikille järjestöille tyypillinen kirjoittamaton laki, jonka mukaan systeemin yläpäähän päässeet pidättäytyvät jyrkästä arvostelusta itse järjestelmää kohtaan.

Professori **Antti J. Pietilä** kuvaili aikoinaan Vartijalehdessä tämän periaatteen toteutumista kirkossa näin:

ANTTI J. PIETILÄ
9.3.1878 – 9.9.1932

"Jo vakinainen tulo ja virka vaikka pienempikin, sitoo. Ken vielä siinä asemassa osoittautuu hankalaksi yleiselle rauhalle, hänelle annettakoon luottamustoimia. Komiteoissa, lähetystöjen jäsenenä, toimittajina ja sen semmoisina on moni 'intoilija' taltutettu. Jos levottomuutta kuitenkin kestää edelleen, niin pitäisi ainakin lääninrovastin tai asessorin paikan riittää rauhoitukseksi. Mutta jos joku ei vielä siinäkään asetu, niin hänet on valittava piispaksi. Piispana on vaarallisinkin fanaatikko rauhallinen mies, jonka optimistista käsitystä kirkosta virallisena laitoksena ei mikään voi horjuttaa..."

Suurissa juhlissa sanoma latteimmillaan

Eräs syy siihen, että Herran sana on miltei kokonaan hävinnyt hänen huoneestaan, on juuri siinä, että silloin kun papit saavuttavat suurimmat ja uskosta vieraantuneimmat kuulijajoukot, kuten jouluna, erilaisissa toimituksissa, silloin heidän sanomansa on latteimmillaan. Ehkä jossakin syrjäkylän kinkereillä pappi voi pitää mahdollisena, että epäuskoakin on olemassa, mutta kun hän pääsee radioon puhumaan, niin jo ovat kaikki kuulijat rakkaita kristittyjä ja näin muodollisesti kaunis esitys kokonaan puhdas kristinuskon totuudesta.

Kirkkokuri voimaan

Myös kirkkokuria olisi taas alettava korostaa niin kirkon palvelijoiden kuin kirkon jäsentenkin suhteen. Kirkkolaki olisi taas pitkästä aikaa saatettava voimaan. Tätä nykyä sitä kyllä noudatetaan tunnontarkasti joissakin järjestyskysymyksissä, jotka ovat vain kirkkolailla tai kirkkokäsikirjalla perusteltavissa. Sen sijaan Raamatulla tai tunnustuskirjoilla perusteltavissa asioissa kirkkolaista ei lainkaan välitetä. Pappi, joka kieltäytyy vihkimästä eronneita, voi kyllä joutua vaikeuksiin tuomiokapitulin kanssa. Samaa tuskin tapahtuu papille, joka herjaa sovitusoppia opettaen ihmisen luontaista hyvyyttä ja kieltäen tuonpuoleisen elämän...

Suomen kirkossa on lisääntyvässä määrin niitä, jotka epäraamatullisesti ja epäluterilaisesti opettavat kirkon olevan Kristuksen ruumis. Tähän piispojen ja tuomiokapitulien olisi puututtava ja arvovallallaan (mikäli heillä sitä vielä on) vaikutettava, että kohtalokas kansankirkkonäköharha väistyisi.

Edelleen kirkon olisi tarkistettava nykyistä kastekäytäntöään. Siinä tapauksessa, ettei ole takeita kasteopetuksen saamisesta olisi harkittava kastamasta kieltäytymistä ainakin toistaiseksi, Tällöin saataisiin haudatuksi myös kansankirkkomyytti, jonka avulla jo vuosikymmenet on elätelty harhaluuloa Suomen kansan kristillisyydestä.

Rippikouluopetuksen tulisi olla evankelioivaa

Rippikouluopetukseen olisi kiinnitettävä entistäkin suurempaa huomiota ja sen vaatimuksia olisi tiukennettava. Uskonnonopetuksen uhanalaisuus ja kristillisen tiedon väheneminen muunlaisen informaation lisääntymisen vuoksi aiheuttavat sen, että kirkon olisi tehostettava omaa opetustoimintaansa. Opetuksessa korostuksen tulisi olla selvästi evankelioiva.

Halukkaille voitaisiin järjestää ehtoollisen vietto, josta olisi kuitenkin karsittava pois kaikki perinteiden rasitteet. Tilaisuus ei enää saisi olla puoliksi pakollinen muodollisuus, johon vastahakoiset painostetaan perheen, sukulaisten, tuttavien ja kummien kehotuksin ja uhkauksin ottamaan osaa.